

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicorum, Et Aliorum
Ecclesiasticorum Speculum**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De fide, eiusque professione. cap.ii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

ab hominibus. Nam qui ab hominibus quærit, habet mercedem suam; qui autem à Deo, habet vitam æternam, quam præstare non potest nisi auctor æternitatis, sicut illud est ^a: Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso. Vnde expressius scriptura vitam æternam appellauit eam, quæ sic sit beata, ut non hominum opinionibus æstimanda relinqueretur, sed diuino iudicio committeretur. Quare non inconueniens, nec inutile fore putauimus, si illa, quæ alias à summis Pontificibus, & à sacris conciliis, sed præcipuè à Tridentino de clericorum vita, & honestate, & aliis eodem pertinentibus statuta sunt, sub certis titulis digererentur, ut illis clerici, tanquam in speculo se contueri, & contemplari possint, & videre num vitam uocationi, & ordini suo conuenientem, atque conformem ducant: si non hinc discant, quid illis faciendum, quid uide vitandum sit. His enim rebus, quæ tractantur in vita, modum quædam adhibentes, & ordinem, ut Cicero inquit ^b, honestatem & decus conseruabimus.

De fide, eiusque professione. CAPVT II.

DIVIDITVR autem in quatuor locos honesti natura, & vis ^c, quorum primus est sapientia, atque prudentia, quæ in veri inuestigatione, & cognitione versatur, atque consistit, & scientiæ plenioris infundit cupiditatem. Secundus iustitia, quæ suum cuique tribuit, alienum non vendicat, utilitatē propriam negligit, ut communem æquitatem custodiat. Tertius fortitudo, quæ in rebus bellicis, & domi, excelsi animi magnitudine, corporisque præstat viribus. Quartus temperantia, quæ modum, ordinemque seruat omnium, quæ uel agenda, uel dicenda arbitramur. Quare cum Christianorum, & præsertim clericorum veri cognitio, atque sapientia versetur, & consistat potissimum in fide illa sancta catholica, & Apostolica ^d, quid de illa SS. Tridentina Synodus decreuerit, & definiert, dicemus. Ex qua manifestum erit, illam non modo ad honestatem, uerum etiam ad æternam salutem, & beatitudinem esse necessariam. Constat enim, ut D. Augustinus inquit ^e, neminē ad ueram

^a Luc. 27.

Cur hic liber
Speculum in-
scribatur.

^b lib. 1. offic.
Honestas quo-
modo conseruetur.

^c D. Ambros.
de offic. lib. 1.
cap. 24. & 25.
& Cic. lib. 1.
offic.
Honestatis loci
quot sint.

Clericorum ue-
ri cognitio in
quo consistat.
^d August. li. 2.
retract. cap. 64.
et Ench. cap. 2.
& 3.
^e serm. 38. de
temp. & serm.
181. ibid.

ad veram peruenire posse beatitudinē, nisi Deo placeat; & Deo neminē posse placere, nisi per fidem, Fides namque est bonorum omnium fundamentum, & humanae salutis initium. Sine hac nemo ad filiorum Dei confortium potest peruenire, quia sine ipsa, nec in hoc seculo quisquam iustificationis consequitur gratiam, nec in futuro vitam possidebit aeternam. Et si quis hic non ambulauerit per fidem, non perueniet ad spem beatae visionis Domini nostri IESU Christi.

Fides quam sit necessaria.

Huc pertinet & illud D. Eusebij Emisleni^a: Fides religionis catholicae, lumen est animae, ostium vitae, fundamentum salutis aeternae. Quicumque hac derelicta, velut pessimum ducem, proprium sequitur intellectum: quicumque per sapientiae suae sensum, ad mysteriorum caelestium se putat posse peruenire secretum, sic facit, quomodo si absque fundamento aedificet domum; aut si pretermisso ostio velit introire per tectum; vel si nocte sine lumine inferat gressum, totum se clausis oculis vrgeat in profundum. Hanc ergo nobis fidem, velut magnam lampadem, Christus adueniens errantibus viam monstraturus exhibuit, per quam possit Deus ignotus requiri, quaeritus credi, creditus inueniri. Et Chrysostomus^b: Fides, inquit, est origo iustitiae, sanctitatis caput, deuotionis principium, religionis fundamentum. Nullus vnquam sine hac Dominum promeruit; nullus sine illa fastigium sublimitatis ascendit. Est enim fides, innocens, ac pura credulitas; qua ad Deum accedimus, qua praecipis insistimus, qua expiata mente Dominum veneramus. Hac excludit dubia, tenet certa, promissa consignat. Hanc qui tenet, felix est: qui deseruerit, miser. Confirmat & hoc nostrum institutum D. Ambrosius dicens^c: Nihil est, quod magis ad vitam honestam proficiat, quam vt credamus eum iudicem futurum, quem & occulta non fallant, & indecora offendant, & honesta delectent. Et idem alibi^d: Habet, inquit, vitam aeternam fides, quia fundamentum bonum est. Habent & bona facta, quia vir iustus, & dictis, & rebus probatur. Nam etsi exercitatus sit in sermonibus, & desidiosus in operibus, prudentiam suam factis repellit; & grauius est, scire quid facias, nec fecisse quod faciendum cognoueris. Contra quoque strenuum

a Hom. 2. de symb.

b in serm. de fide spe, et caritate.

Fides quid sit.

c lib. 1. offic. cap. 26. Ad vitam honestam quae fides requiratur. d lib. 2. offic. cap. 2.

*Sine munimē-
to fidei bona o-
pera consistere
non possunt.*

*Synodus Tri-
dentina cur con-
gregata fuerit.*

a Ephes. 6.

*Scuti fidei con-
tra diaboli tela
sumendum est.*

b Eph. 6. c.

c. qui resistit.

*d. Concil. Nic.
Roma. sub Lu-
lio 1. Hippo.
Constantino-
pol. 6. c. 1. c. 2.*

*e. Sess. 24. de re-
form. cap. 12.*

*Qui fidei or-
thodoxæ suæ
professionē fa-
cere, & obe-
dientiam Ro-
manæ Ecclesiæ
spondere, ac iu-
rari debent.*

esse in operibus, affectu infidum, ita est, ac si vitioso fun-
damento pulchra culminum velis eleuare fastigia; quod
quò plus struxeris, plus corruet: Quia sine munimento
fidei, bona opera non possunt manere.

Sacrosancta verò œcumenica, & generalis Tridentina
Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, in ca
præsidentibus tribus Apostolicæ sedis legatis, magnitu-
dinem rerum tractandarum considerans, præsertim illa-
rum quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæresi-
bus, & moribus reformandis continentur (quorum causa
præcipue est congregata) & agnoscens cum Apostolo
non esse sibi colluctationem aduersus carnem, & sangui-
nem, sed aduersus spirituales nequitias in cælestibus: cum
eodem omnes & singulos inprimis hortatur, vt confor-
tentur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omni-
bus sumentes scutum fidei^b, in quo possint omnia tela
nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis
accipiant, cum gladio spiritus, quod est verbum Dei.
Itaque vt hæc pia eius sollicitudo, principium, & progres-
sum suum per Dei gratiam haberet, ante omnia statuit,
& decernit^c, præmittendam esse confessionem fidei, Pa-
trum exempla in hoc secuta, qui sacratioibus conciliis
hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum
actionum apponere consueuerunt^d, quo solo aliquando, &
infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, &
fideles confirmarunt. Quare symbolum fidei, quo san-
cta Romana Ecclesia vtitur, tanquam principium illud,
in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessariò
conueniunt, ac fundamentum firmum, ac vnicum, contra
quod portæ inferi nunquam præualebunt, totidem ver-
bis, quibus in omnibus ecclesiis legitur, exprimendum
esse censuit.

Postea eadem SS. Synodus statuit^e, vt prouisi de be-
neficiis quibuscumque curam animarum habentibus, te-
neantur à die adeptæ possessionis ad minus intra duos
menses, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito co-
ram generali eius vicario, seu officiali, orthodoxæ suæ fi-
dei publicam facere professionē, & in Romanæ Ecclesiæ
obedientia se permanuros spondeant, ac iurent, Prouisi
autem de canonicatibus, & dignitatibus in ecclesiis ca-
tholice

thedralibus, non solum coram Episcopo seu eius officia-
 li, sed etiam in capitulo idem facere teneantur. Alioquin
 prædicti omnes prouisi, vt supra, fructus non faciãt suos:
 nec illis possessio suffragetur. Huc pertinet & illud, quod
 ab eadem Synodo in alia sessione decretum legitur ^a:
 Cogit temporum calamitas, & inualecentium hæresum
 malitia, vt nihil sit prætermittendum, quod ad populo-
 rum ædificationem, & catholicæ fidei præsidium videat-
 ur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus, Pa-
 triarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & om-
 nibus aliis, qui de iure, vel consuetudine in concilio pro-
 uinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo pro-
 uinciali, post finem præsentis concilij habenda, ea om-
 nia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, &
 statuta sunt, palam recipiant: necnon veram obedien-
 tiam summo Romano Pontifici spondeant, & profi-
 teantur; simulque hæreses omnes à sacris canonibus, &
 generalibus conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo
 dånatas, publicè detestentur, & anathematizent. Idemque
 in posterum, quicumque in Patriarchas, Primate, Archi-
 episcopos, Episcoposque promouendi, in prima Synodo
 provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent.
 Quod si quis ex supradictis omnibus, quod absit, renue-
 rit: Episcopi comprouinciales statim summum Romanum
 Pontificem admonere, sub pœna diuinæ indignationis te-
 neantur; interimque ab eiusdem cõmunione abstineant.
 Cæteri verò omnes, siue in præsentem, siue in futurum bene-
 ficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diocesana
 conuenire debent, idem, vt supra in ea Synodo, quæ primo
 quoque tẽpore celebrabitur, faciãt, & obseruent: aliàs se-
 cundum formam sacrorum canonum puniantur. Ad hæc
 omnes ij ad quos vniuersitatum, & studiorum genera-
 lium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter
 curent, vt ab eisdem vniuersitatibus canones, & decreta
 huius sancte Synodi integrè recipiãtur: ad eorũque nor-
 mã, magistri, doctores, & alij in eisdẽ vniuersitatibus ea,
 quæ catholicæ fidei sunt, doceãt, & interpretentur; seq; ad
 hoc institutũ initio cuiuslibet anni solẽni iuramẽto ob-
 stringat. Sed & si aliqua alia in prædictis vniuersitatibus
 correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem ad

*a Sess. 25. de re-
 form. cap. 2.*

*In concilio pro-
 uinciali cuius-
 modi debeat
 fieri professio.*

*In Synodo dia-
 cesana à qui-
 bus, & qualis
 fieri debeat pro-
 fessio.*

*A quibus, &
 qualis in vni-
 uersitatibus de-
 beat fieri pro-
 fessio.*

quos spectat, pro religionis, & disciplinae ecclesiasticae augmento emendentur, & statuatur. Quae verò vniuersitates immediatè summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subiectae, has sua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua supra, ratione, & prout ei vtilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

*Super forma iuramenti professionis fidei Pij Papae quarti
bulla.*

CAPVT III.

*2 Sess. 24. de
reformat. cap. 1. &
12. Sess. 25. de
reformat. cap. 2.
A quibus haec
fidei professio
fieri debet.*

*Finis eiusdem
que fidei vni-
formis debet es-
se professio.*

*Forma profes-
sionis fidei.*

INIUNCTVM nobis Apostolicę seruitutis officium requirit, vt ea, quę Dominus omnipotens ad prouidendam ecclesię suę directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis diuinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriã incunctanter exequi properemus. Cum itaque, iuxta concilij Tridentini dispositionem, omnes, quos deinceps cathedralibus, & superioribus ecclesijs præfici, vel quibus de earum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuscumque beneficijs ecclesiasticis, curam animarum habentibus prouideri cõtinget, publicam orthodoxę fidei professionem facere, sequę in Romanę ecclesię obedientia permansuros, spondere, & iurare teneantur: Nos volentes etiam per quoscumque, quibus de monasterijs, conuentibus, domibus, & alijs quibuscumque locis, regularium quorumcumque ordinum, etiam militiarum, quocumque nomine, vel titulo prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, vt vnius eiusdem fidei professio vniiformiter ab omnibus exhibeatur, vnicęque & certa illius forma cunctis innotescat, nostrę sollicitudinis partes in hoc alicui minimè desiderari; formam ipsam præsentibus annotatam publicari, & vbique gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius concilij, & alios prædictos spectant, recipi, & obseruari, ac sub poenis per concilium ipsum in contrauenientes latis, iuxta hanc & non aliam formam professionem prædictam sollemniter fieri, auctoritate Apostolica, tenore præsentium districtè præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore: Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula quę continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana ecclesia vtitur, videlicet; Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem cęli & terrę, visibilem omnium & i. c. a. 7